

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“
ФАКУЛТЕТ ПО ПЕДАГОГИКА

СТАНОВИЩЕ

От доц. д-р Силвия Цветанска – Софийски университет „Св. Климент Охридски“
Член на научното жури – Заповед 2256/3.11.2020 г. на Ректора на ЮЗУ - Благоевград

За дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика, област на висше образование 1. Педагогически науки

Докторант: Гергана Венчова Божурска – редовна форма на обучение в катедра „Социална педагогика“ на Факултета по педагогика на ЮЗУ „Н. Рилски“

Тема на дисертацията: Личностно-ориентираният подход по конструиране и технологии в детската градина

Съдържателни параметри на дисертационния труд

Дисертационният труд на докторант Гергана Божурска е посветен на актуална проблематика, интерпретирана в контекста на съвременната парадигма за хуманистичен подход в педагогическото взаимодействие в детската градина. Водещ е замисълът на авторката да докаже своята теза, че личностно-ориентираният подход на работа в областта на конструирането и технологиите в детската градина има добавена стойност не само за резултатите от обучението, но и за формирането на детската личност чрез осигуряване на преход от хетерономия към автономия при управление на познавателната активност на детето. Тематиката интегрира въпроси, които се разполагат в няколко проблемни области – предучилищната педагогика, възрастовата психология, методиката на конструктивно-техническите дейности и педагогическото общуване. Заслужава внимание усилието на докторантката да изведе на преден план анализа на самостоятелното изпълнение на задачите и провокирането на интереса у децата за активно действие и постигане на резултат.

Текстът е подходящо структуриран в увод, три глави и заключения, като са изведени обобщения, изводи и препоръки, ориентирани към практиката. Използваната литература е представителна за проблематиката.

Дисертационният труд е придружен с богат набор от приложения, чрез които добре са онагледени и ключови моменти от приложната работа с децата в детската градина.

В първа глава е представена теоретичната рамка на проблема за личностно-

ориентиращия подход и неговото специфично проявление в дейностите по конструиране и технологии в детската градина. Направен е подробен литературен обзор и опит да се представят повечето концепции, обосноваващи съвременното място на личностно-центриращия подход в педагогиката днес.

Втора глава визира изследователската програма, която кореспондира с методологията на емпиричното изследване. Дефинирани са критерии и показатели на изследването, описан е изследователският инструментариум, представени са параметрите на целевата група изследвани лица.

Трета глава е посветена на анализа на получените емпирични данни от реализирането на изследователската програма. Висока оценка заслужава експерименталната работа на докторантката в детска градина с цел провеждане на педагогически експеримент. Положително впечатление прави и решението като част от изследователския дизайн да се потърси обратна връзка от родителите като косвен показател за ефективността на приложения личностно-центриран подход при работата с децата в детската градина.

Разработката разкрива личната ангажираност и пристрастие на докторантката към личностно-ориентиращия подход. Нейната убеденост в предимствата му е заразителна и проличава в начина на описание на резултатите от експерименталната работа. Стилът на места е по-близък до всекидневната реч, отколкото до научната лексика, издава крайност и пределна категоричност на позицията на авторката. Това личи особено когато се описва дисциплинарният модел без да се привеждат доказателства за отразените негови параметри („диктатура“, „настойничество“, „задачата на учителя е да отговаря на изискванията на регулаторните органи“ и пр.).

Приносни моменти

Като цяло приемам съдържателната насоченост на формулираните от докторантката приноси. Смятам, че с най-голяма стойност е проведеният педагогически експеримент с деца в реална среда. Описани са резултати, които могат да послужат за подобряване на практическата работа, свързана с конструктивно-техническите дейности в детската градина. Особено ценни са насоките за активно включване на децата в педагогическите ситуации и изграждане на умения за самостоятелност и самооценяване на постигнатото.

Автореферат

Подготвеният автореферат представя точно и пълно съдържанието на дисертационния труд. В него коректно са отразени всички най-важни аспекти на теоретико-емпиричното изследване и получените резултати.

Публикации по темата на дисертационния труд

Докторантката е реализирала 4 публикации по темата на дисертационния труд. Те са под формата на доклади на международни научни конференции, проведени през 2019 г. Участието в тези научни форуми е подходящо за популяризиране на получените изследователски резултати. Като брой и съдържателна насоченост публикациите удовлетворяват изискванията за процедури за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Бележки и въпроси

1. Приносите на докторантката в дисертационния труд биха могли да бъдат представени по-обобщено и концептуално с акцент върху фундаментални теоретични и приложни аспекти на постиженията. Някои от използваните формулировки звучат по-скоро като изводи от проведеното изследване, а не толкова като приноси.
2. В изследователската програма е заложено използването на социометрията като метод (с. 89), макар че не се посочва как точно ще бъде осъществена в контекста на изследването. Никъде в текста по-нататък не открих докладване и анализ на резултатите от социометрия в детските групи. Във връзка с това е и въпросът ми към докторантката: Как е приложен методът социометрия и как получените чрез него резултати кореспондират с данните от педагогическия експеримент?

Заклучение

Преценката ми за дисертационния труд се базира единствено на представения текст. Нямам наблюдения за докторантката и нейния път на обучение и професионално изграждане. Впечатлението ми за разработката е преобладаващо положително. Очевидно е, че са положени усилия в интердисциплинарна проблематика и е достигнато до изводи, значими за педагогическата практика. Докторантката демонстрира знания и умения за реализиране на научно изследване и за проследяване на изследователските резултати. На това основание давам своя положителен вот и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ по професионално направление 1.2. Педагогика на Гертена Божурска.

София, 23.11.2020 г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Силвия Цветанска